

Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
23. 8. 2013

3

Činnost oboru diabetologie ve Zlínském kraji v roce 2012

Activity in Branch Diabetology in the Zlinsky Region in 2012

Souhrn

Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje podává přehled o počtu diabetologických ordinací a jejich personálním zabezpečení, počtu ošetření-vyšetření, počtu léčených pacientů, komplikací provázejících onemocnění a o léčbě. V roce 2012 se s diabetem léčilo 60 131 pacientů, což představuje 1 023 na 10 tisíc obyvatel. Proti roku 2011 je to o 275 léčených pacientů více.

Summary

Information on health service in the Zlinsky region presents the survey about the numbers of diabetologist's consultation rooms and their personnel garniture, numbers of treatments-examinations, number of treated patients, complications incident the illnesses and therapy. There were in 2011 the number of patients treated for diabetes 60 131, 1 023 per ten thousand inhabitant. This is about 275 treated patients more than in 2011.

Diabetes mellitus patří k závažným rizikovým faktorům kardiovaskulárních onemocnění, která jsou dlouhodobě nejčastější příčinou úmrtí v zemích evropského regionu.

Podkladem pro zpracování informace je roční výkaz o činnosti oboru diabetologie, který vyplňuje každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic, ve zdravotnických zařízeních všech zřizovatelů. Výkaz dále vyplňuje ordinace praktického lékaře pro dospělé, která diabetiky aktivně léčí. Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování v České republice, který byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Formulář výkazu a pokyny pro vyplnění pro aktuální rok jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz. Počet obyvatel pro výpočet ukazatelů byl získán z dostupných zdrojů ČSÚ.

Zpravodajskou povinnost mělo 23 diabetologických ordinací, vyplněný výkaz odevzdalo 22 zpravodajských jednotek, tj. 96 %. Z výkazů vyplněných praktickými lékaři pro dospělé vyplynulo, že z 288 ordinací praktických lékařů pro dospělé se jich podílelo na aktivní léčbě diabetiků 86, tj. 30 %.

Péči o diabetiky zajišťovalo v kraji 21,85 lékařů a 28,15 zdravotnických pracovníků s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (dále ZPBD), uvádí se průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem, včetně smluvních. Proti roku 2011 se počet odborných diabetologických ordinací nezměnil a počet lékařů vzrostl o 1,82, počet ZPBD také vzrostl o 2,62.

Během roku bylo provedeno 150 tisíc ošetření a v průměru připadlo v kraji na jeden úvazek lékaře 6 858 ošetření (ČR 6 110), v okresech to bylo od 4 990 ošetření v okrese Uherské Hradiště až po 8 267 ošetření v okrese Zlín.

Ke konci roku se s diabetem léčilo 60 131 osob, z toho 92 % v diabetologických ordinacích a 8 % u praktických lékařů pro dospělé. Ženy tvoří přes polovinu léčených osob; na 10 tisíc žen v kraji připadlo 1 120 léčených diabetiček (ČR 827), na 10 tisíc mužů 922 léčených diabetiků (ČR 772). Nově diagnostikovaná onemocnění se podílela na celkovém počtu léčených mužů i žen 5 %. Na 10 tisíc osob podle pohlaví bylo nově přijato k léčbě 64 žen (ČR 70) a 49 mužů (ČR 67), nejvíce v okrese Zlín, 87 žen a 58 mužů. Z evidovaných diabetiků zemřelo v kraji v průběhu roku 837 žen a 838 mužů.

Lékaři diabetologové a praktičtí lékaři pro dospělé léčili 3 848 pacientů s diabetem I. typu (E10), 55 594 pacientů s diabetem II. typu (E11) a 689 pacientů se sekundárním diabetem (E13). Abnormální test glukózové tolerance (R73.0) byl zjištěn u 7 929 osob.

Z celkového počtu léčených diabetiků byla celá čtvrtina postižena některou ze sledovaných diabetických komplikací. Diabetická nefropatie činila 31 % všech komplikací a trpělo jí v kraji 4 887 léčených osob. Diabetická retinopatie komplikovala základní onemocnění 6 923 osobám a podílela se tak na komplikacích 44 %. Slepota bylo postiženo 103 osob. Další diabetickou komplikací je diabetická noha, která se vyskytla u 3 966 osob a tvořila 25 % všech komplikací. Jedná se o syndrom se závažným narušením tkání nohy v důsledku porušení cévního zásobování a jeho konečným následkem může být amputace, která postihla 680 léčených osob, tj. 17 % z výskytu diabetické nohy. Komplikace se vyskytly u 64 % osob s diabetem I. typu, u 24 % osob s diabetem II. typu a u 11 % osob se sekundárním diabetem.

Od roku 2011 došlo ke změně ve vykazování léčby diabetu. Nově se sleduje počet jednotlivých způsobů léčby (počet léčeb) naordinovaných k léčbě diabetu rozlišených podle typu onemocnění a podle věku. Jeden pacient může být léčen více léčbami současně (s výjimkou pouze dietní léčby, vykazuje se samostatně). Vykazuje se každá naordinovaná léčba, která byla předepsána k pravidelnému užívání alespoň na dobu 1 měsíce.

S diagnózou diabetes mellitus I. typu (E10) se léčilo 32 dětí do 14 let a 30 mladistvých ve věku 15–19 let, všichni v odborných diabetologických ordinacích. Všechny děti a mladiství byli léčeni inzulínem. Intenzifikovaně bylo naordinováno 51 léčeb a 11 léčeb inzulínovou pumpou.

Zpracovala: Anna Šenková
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Brno
Vinařská 6, 603 00 Brno
telefon: 543 559 453
e-mail: senkova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Personální zajištění a počet ošetření

Území	Počet ZZ a pracovišť ¹⁾	Počet pracovníků ²⁾		Počet ošetření - vyšetření ⁴⁾	
		lékaři	ZPBD ³⁾	celkem	na 1 lékaře
Kroměříž	17	4,10	4,50	24 258	5 917
Uherské Hradiště	25	5,30	6,75	26 449	4 990
Vsetín	27	4,00	4,00	29 272	7 318
Zlín	39	8,45	12,90	69 860	8 267
Zlínský kraj	108	21,85	28,15	149 839	6 858
ČR	3 265	360,83	396,51	2 204 822	6 110

Personální zajištění a počet ošetření v kraji v letech 2006–2012

Rok	Počet ZZ a pracovišť ¹⁾	Počet pracovníků ⁵⁾		Počet ošetření - vyšetření ⁴⁾	
		lékaři	ZPBD ³⁾	celkem	na 1 lékaře
Zlínský kraj 2006	79	19,76	25,54	154 195	7 803
Zlínský kraj 2007	83	17,58	24,20	158 672	9 026
Zlínský kraj 2008	84	20,11	24,90	165 367	8 223
Zlínský kraj 2009	87	21,18	24,89	168 417	7 952
Zlínský kraj 2010	87	20,50	26,35	163 365	7 969
Zlínský kraj 2011	106	20,03	25,53	162 640	8 120
Zlínský kraj 2012	108	21,85	28,15	149 839	6 858

¹⁾ Diabetologické ordinace a ordinace PL poskytující diabetologickou péči, které odevzdaly vyplněný roční výkaz o činnosti

²⁾ Průměrný roční přepočtený počet - pouze pracovníci v odborných diabetologických ordinacích, vč. smluvních.
Nejsou zahrnuty úvazky praktických lékařů pro dospělé léčící diabetiky

³⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu podle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21

⁴⁾ Ošetření - vyšetření provedená pouze v odborných diabetologických ordinacích

⁵⁾ Rok 2008–2012 průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem včetně smluvních, rok 2007 a 2006 přepočtený počet pracovníků včetně smluvních se stavem k 31.12.

Počet léčených diabetiků k 31.12.

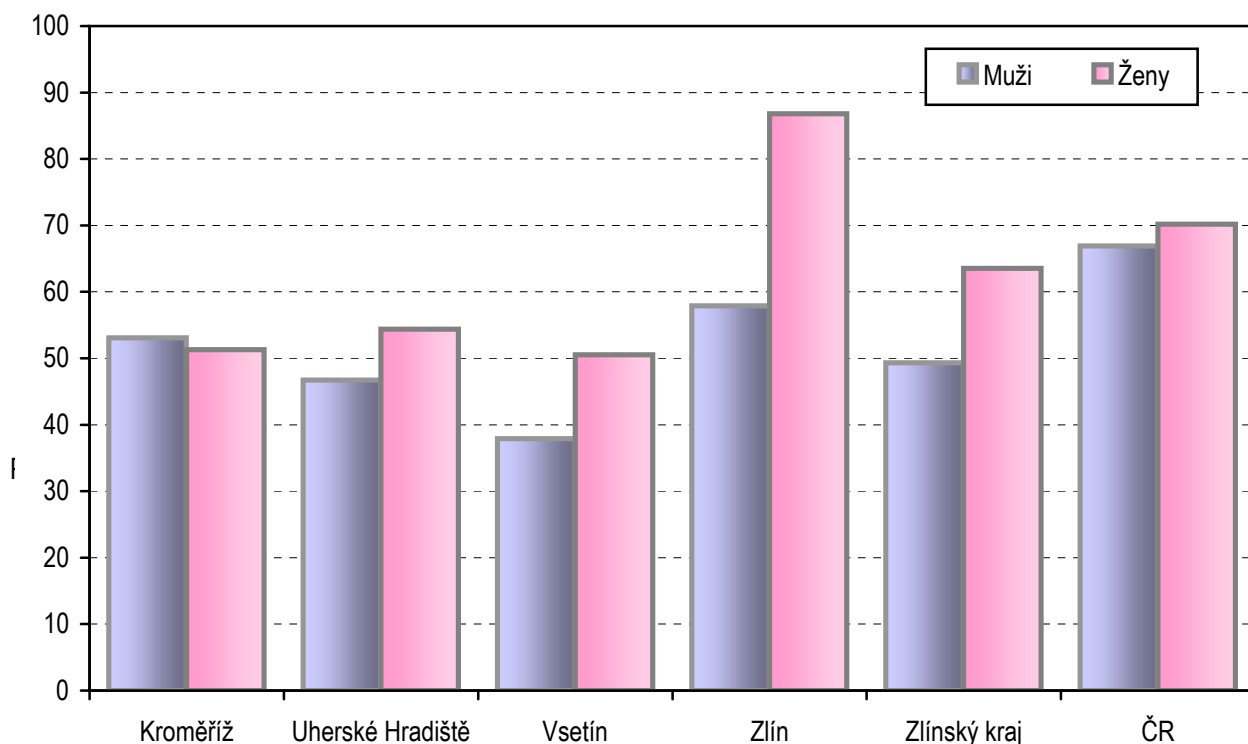
Území	Počet léčených pacientů ¹⁾				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	v %		z celkem u PL pro dospělé (v %)	celkem	v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Kroměříž	9 430	45,9	54,1	9,9	559	49,6	50,4
Uherské Hradiště	12 931	46,1	53,9	7,3	727	45,1	54,9
Vsetín	13 591	45,2	54,8	8,7	642	42,1	57,9
Zlín	24 179	41,6	58,4	6,3	1 401	38,8	61,2
Zlínský kraj	60 131	44,1	55,9	7,7	3 329	42,6	57,4
ČR	841 227	47,4	52,6	19,7	72 063	47,9	52,1

Personální zajištění a počet ošetření v kraji v letech 2006–2012

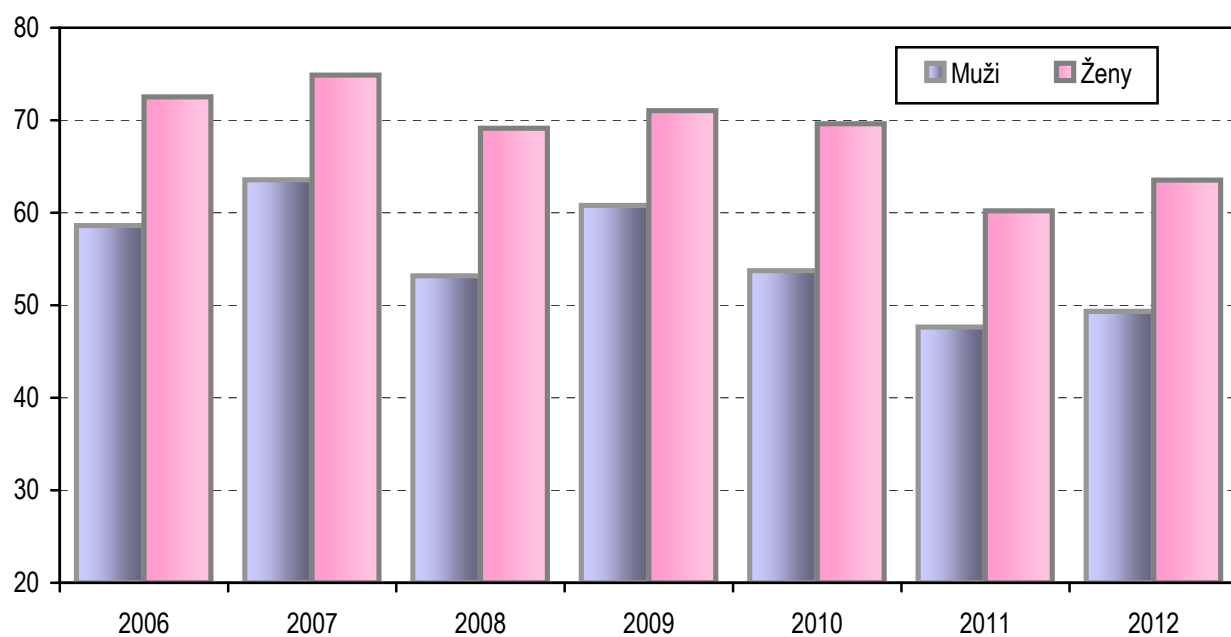
Rok	Počet léčených pacientů ¹⁾				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	v %		z celkem u PL pro dospělé (v %)	celkem	v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Zlínský kraj 2006	53 108	43,7	56,3	4,1	3 878	43,4	56,6
Zlínský kraj 2007	53 995	44,0	56,0	4,3	4 093	44,7	55,3
Zlínský kraj 2008	57 501	43,9	56,1	4,7	3 627	42,3	57,7
Zlínský kraj 2009	59 032	43,8	56,2	4,7	3 905	44,9	55,1
Zlínský kraj 2010	59 418	44,3	55,7	4,3	3 653	42,4	57,6
Zlínský kraj 2011	59 856	44,4	55,6	6,8	3 187	43,1	56,9
Zlínský kraj 2012	60 131	44,1	55,9	7,7	3 329	42,6	57,4

¹⁾ Léčení pacienti a všechny údaje v následujících tabulkách jsou včetně pacientů léčených u praktických lékařů

**Počet osob s nově diagnostikovaným onemocněním
na 10 tisíc obyvatel podle pohlaví**

**Počet osob v kraji s nově diagnostikovaným onemocněním
na 10 tisíc obyvatel podle pohlaví v letech 2006–2012**

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

Území	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu						
	diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)	celkem na 10 000 obyvatel	v %		
					diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)
Kroměříž	672	8 745	13	881,35	7,1	92,7	0,1
Uherské Hradiště	1 109	11 656	166	901,15	8,6	90,1	1,3
Vsetín	838	12 494	259	939,42	6,2	91,9	1,9
Zlín	1 229	22 699	251	1 255,86	5,1	93,9	1,0
Zlínský kraj	3 848	55 594	689	1 023,17	6,4	92,5	1,1
ČR	56 514	772 585	12 128	799,94	6,7	91,8	1,4

Personální zajištění a počet ošetření v kraji v letech 2006–2012

Rok	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu						
	diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)	celkem na 10 000 obyvatel	v %		
					diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)
Zlínský kraj 2006	3 245	49 026	837	900,38	6,1	92,3	1,6
Zlínský kraj 2007	3 325	49 816	854	913,96	6,2	92,3	1,6
Zlínský kraj 2008	3 560	53 439	502	972,27	6,2	92,9	0,9
Zlínský kraj 2009	3 748	54 737	547	998,78	6,3	92,7	0,9
Zlínský kraj 2010	3 842	55 006	570	1 006,47	6,5	92,6	1,0
Zlínský kraj 2011	3 797	55 324	735	1 016,18	6,3	92,4	1,2
Zlínský kraj 2012	3 848	55 594	689	1 023,17	6,4	92,5	1,1

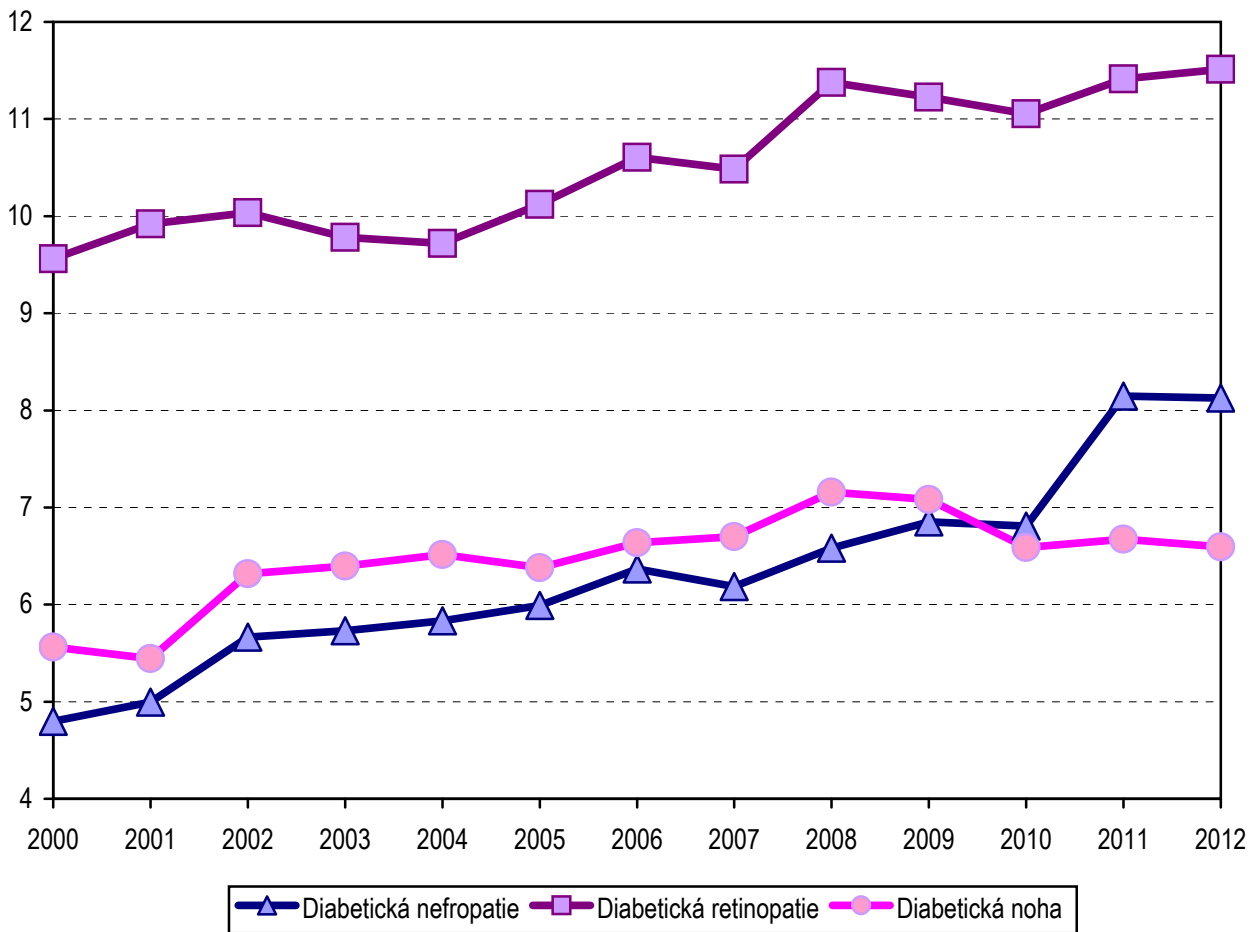
Počet léčených osob s diabetickou komplikací

Území	Diabetická							% pacientů s diabetickou komplikací ze všech pacientů		
	nefropatie		retinopatie			noha		diabetická nefropatie	diabetická retinopatie	diabetická noha
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací			
			proliferativní	slepota						
Kroměříž	868	227	1 651	348	43	1 639	84	9,2	17,5	17,4
Uherské Hradiště	1 395	501	1 410	333	20	459	110	10,8	10,9	3,5
Vsetín	1 017	363	1 251	260	7	423	196	7,5	9,2	3,1
Zlín	1 607	415	2 611	450	33	1 445	290	6,6	10,8	6,0
Zlínský kraj	4 887	1 506	6 923	1 391	103	3 966	680	8,1	11,5	6,6
ČR	97 133	35 279	100 662	25 533	2 230	43 248	10 425	11,5	12,0	5,1

Počet léčených osob s diabetickou komplikací v kraji v letech 2006–2012

Rok	Diabetická							% pacientů s diabetickou komplikací ze všech pacientů		
	nefropatie		retinopatie			noha		diabetická nefropatie	diabetická retinopatie	diabetická noha
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací			
			proliferativní	slepota						
Zlínský kraj 2006	3 382	843	5 632	759	91	3 524	490	6,4	10,6	6,6
Zlínský kraj 2007	3 339	865	5 661	788	90	3 618	450	6,2	10,5	6,7
Zlínský kraj 2008	3 785	995	6 542	965	101	4 115	537	6,6	11,4	7,2
Zlínský kraj 2009	4 045	1 043	6 626	1 052	117	4 181	549	6,9	11,2	7,1
Zlínský kraj 2010	4 045	1 026	6 568	1 128	93	3 914	494	6,8	11,1	6,6
Zlínský kraj 2011	4 877	1 192	6 832	1 260	103	3 994	599	8,1	11,4	6,7
Zlínský kraj 2012	4 887	1 506	6 923	1 391	103	3 966	680	8,1	11,5	6,6

**Vývoj léčených s diabetickou komplikací
na 100 všech léčených s diabetem v letech 2000–2012**

Léčba diabetu podle typu onemocnění ve Zlínském kraji ^{*)}

Druh léčby	Počet léčeb podle typu diabetu			
	I. Typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)	porucha glukózové tolerance (R73.0)
Jen dietou	x	13 978	190	7 417
PAD				
deriváty sulfonylmočoviny	23	11 555	115	x
metforminem	111	24 639	151	512
glinidy	7	248	7	x
glitazony	1	621	8	x
akarbózou	11	111	-	x
inhibitory DPP-IV	-	1 974	4	x
Inkretinovými mimetiky	8	304	-	x
Inzulínem				
konvenčně	261	4 338	98	x
intenzifikovaně	3 384	6 731	164	x
inzulínovou pumpou	97	2	3	x

^{*)} Jeden pacient může být léčen více léčbami současně. Je uvedena každá naordinovaná léčba, která byla předepsána k pravidelnému užívání alespoň na dobu 1 měsíce

**Vývoj počtu léčených diabetiků na 10 tisíc obyvatel
podle pohlaví v letech 2000–2012**

